

การเปิดรับและทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่

Media Exposure and Attitude of Students toward Rangsit University Smoke-Free Project Billboards

สรพงษ์ วงศ์ธีระธรณ์* และพิชญ์ วัฒนะจิตพงศ์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

E-mail: sorapong.w@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตจำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 โดยส่วนใหญ่ศึกษาอยู่คณะบริหารธุรกิจ ซึ่งมีพฤติกรรมไม่สูบบุหรี่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่จะสูบบุหรี่ 1-3 มวน/วัน ถึงครึ่งซอง/วัน โดยใช้สถานที่บริเวณหน้าอาคารเรียนเป็นที่สูบบุหรี่ การเปิดรับสื่อที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ พบว่า ส่วนใหญ่พบเห็นป้ายโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ โดยพบเห็นป้ายขนาด 7.2 ม. x 2.4 ม. จำนวน 1 ป้าย รองลงมา คือ ขนาด 1.20 ม. x 2.40 ม. จำนวน 10 ป้าย และ ขนาด 1 ม. x 15 ม. จำนวน 1 ป้าย และมีการอ่านป้ายประชาสัมพันธ์โครงการโดยอ่านผ่านๆ รองลงมา คือ ดูเฉพาะรูปภาพ และอ่านเนื้อหาทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเชิญชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมโครงการ รองลงมา คือ เพื่อแจ้งให้ทราบว่ามหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ในมหาวิทยาลัยรังสิตให้เป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างรู้สึกเฉยๆ หลังพบเห็นป้ายโครงการมหาวิทยาลัยรังสิต รองลงมา คือ ลดการสูบบุหรี่ในมหาวิทยาลัยรังสิต และสูบบุหรี่ในสถานที่มหาวิทยาลัยรังสิตจัดไว้ให้ ตามลำดับ สำหรับทัศนคติที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ พบว่า เห็นด้วยที่มีต่อสื่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับเชิงบวกมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย ในด้านรูปแบบ ด้านการเผยแพร่ และด้านเนื้อหา ตามลำดับ ซึ่งแต่ละด้านมีข้อมูล ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหาพบว่า เห็นด้วยเกี่ยวกับเนื้อหาที่มีความกระชับ ได้ใจความครบถ้วน 2) ด้านรูปแบบเห็นด้วยเกี่ยวกับภาพประกอบมีความชัดเจน 3) ด้านการเผยแพร่ โดยเห็นด้วยเกี่ยวกับจุดติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณทางเดินหน้าประตูลิรัท (อาคาร 2) และ อาคารอุไรรัตน์ (อาคาร 3) และบริเวณฟุตบอลสนามวอล์กทางเดินระหว่างอาคารรัตนคุณากร (อาคาร 11) มีความเหมาะสม ตามลำดับ และส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดโครงการ “มหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่”

คำสำคัญ: การเปิดรับสื่อ ทัศนคติ มหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่

Abstract

The objective of this research is to study media exposure and attitude of students toward Rangsit University Smoke-Free project billboards. The research was conducted through a questionnaire, and the data were collected from 400 undergraduate students of Rangsit University and analyzed using software package program. The results of this research are as follows: Results showed that men outnumbered women. Most of them were non-smokers, aged 19 years old, sophomore students at the Faculty of Business Administration. However, those who smoke smoked 1-3 cigarettes to half a carton a day. Places where the students chose to smoke were in front of the buildings. Upon students' exposures to the billboards, mostly noticed the university smoke-free billboard of the size 7.2 x 2.4 meters followed by ten of the 1.20 x 2.40 meters, and one of the 1 x 15 meters billboards. Most of them perceived the boards by scanning, looking at the pictures, and thorough reading, respectively. They clearly understood that the advertisement aimed to invite students to join the project, inform about the University smoke-free status, and build the smoke-free image of the University. After exposure to the billboards, most of them were merely impassive toward the project; some of them quitted smoking in the University, and some smoked in the smoking areas. Students' attitudes toward the project revealed the high level of positive attitudes toward the project and the billboards. They agreed with the designs, publicity, and contents. For the contents, they agreed with the completeness and conciseness of those billboards. The graphic designs were clear and for the publicity, they agreed that walkways in front of the Prasithrat Building (Building 2), the Ourairat Building (Building 3), and the footpath curve of the Rattanakunagorn Building (Building 11) were optimal locations to place the billboards. Finally, most of them agreed with the "Smoke-Free Rangsit University" project.

Keywords: media exposure, attitude, Rangsit University Smoke-Free Project

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยรังสิตตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนรอบๆ มหาวิทยาลัย องค์การทรัพยากรบุคคลและสิ่งแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ จึงได้จัดทำโครงการ "พัฒนามหาวิทยาลัยรังสิตสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพ" โดยเน้นการพัฒนาองค์กร นักศึกษา คณาจารย์ และบุคคลที่มีสำนึกตระหนักในการสร้างเสริมสุขภาพตนเองและเป็นผู้ดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีแก่สังคมต่อไป

บุหรี่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเสียชีวิตของประชากรไทย การสูบบุหรี่ทำให้ผู้สูบเป็นโรคต่างๆ มากมาย โดยสารพิษในควันบุหรี่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด มะเร็งของระบบทางเดินหายใจ โรคของระบบหัวใจและหลอดเลือด โรคหลอดเลือดอุดตันเรื้อรัง โรคปอดอักเสบเรื้อรัง รวมถึงโรคของอวัยวะต่างๆ หลายโรค นอกจากผู้สูบบุหรี่จะได้รับพิษภัยของควันบุหรี่แล้ว ผู้ที่ได้รับควันบุหรี่หรือผู้ที่สูบบุหรี่มือสองก็มีโอกาสได้รับพิษภัยจากควันบุหรี่ ไม่น้อยไปกว่าผู้ที่สูบบุหรี่โดยตรง ดังนั้นพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้

ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 จึงกำหนดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจออกประกาศกำหนดเขตปลอดบุหรี่ และกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมมิให้มีการสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 พ.ศ. 2533 กำหนดพื้นที่สาธารณะเป็นเขตปลอดบุหรี่ โดยพื้นที่สาธารณะที่จัดเป็นเขตปลอดบุหรี่ 100% ได้แก่ สถานพยาบาล โรงเรียนหรือสถานศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา สถานที่ออกกำลังกาย ร้านค้า ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานบันเทิง สถานที่ราชการ และสถานที่ทำงานของเอกชนเฉพาะส่วนที่เป็นอาคาร สถานที่สาธารณะ ยานพาหนะและสถานียขนส่งสาธารณะ สถานที่สาธารณะบางแห่ง เช่น สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ โดยสามารถจัดให้มีเขตปลอดบุหรี่เป็นการเฉพาะได้ ทั้งนี้ เขตปลอดบุหรี่ต้องอยู่นอกเหนือจากพื้นที่ส่วนที่เป็นอาคาร และสิ่งปลูกสร้าง (โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่, 2553)

มหาวิทยาลัยรังสิต จึงได้กำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ขึ้น โดยมีเป้าหมายให้ในบริเวณมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นเขตปลอดบุหรี่ 100% ในปีการศึกษา 2555 และได้กำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละส่วนดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ 100% ดังนั้นโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่จึงสนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรเลิกบุหรี่ และสร้างเสริมสุขภาพที่ดีแก่นักศึกษาและบุคลากร โดยกำหนดให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านป้ายประชาสัมพันธ์ (Billboard)

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าป้ายประชาสัมพันธ์เป็นสื่อกลางแจ้ง (Outdoor media) ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรที่มีความสำคัญมากและเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการสื่อสารภายในองค์กร เพราะป้ายเหล่านี้

สามารถส่งผ่านข่าวสารไปยังผู้รับสารได้อย่างต่อเนื่องในการนำเสนอข่าวสารเผยแพร่ข้อมูลของสถาบัน หรือแจ้งเรื่องราวต่างๆ ที่ต้องการประชาสัมพันธ์ และยังใช้ในการสร้างภาพลักษณ์และความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบัน อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา การออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์จะต้องออกแบบให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้ได้ถูกต้องและง่าย สอดคล้องกับอารมณ์และความรู้สึก ความต้องการของผู้ชม จึงจะได้ผลดีกับการจัดป้ายประชาสัมพันธ์ และสิ่งสำคัญคือผู้ดูจะได้รับประโยชน์อะไร (ลักษณะ สตะเวทิน, 2540)

การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ “โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่” ได้ถูกกำหนดในแผนการประชาสัมพันธ์ มีจำนวน 13 ป้าย พิมพ์ลงวัสดุไวน์ล และพิมพ์ 4 สี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ขนาด 7.2 ม. x 2.4 ม. จำนวน 1 ป้าย ลักษณะแนวนอนติดอยู่บริเวณหน้ามณฑปพระศรีศาสดา
- 2) ขนาด 1.20 ม. x 2.40 ม. จำนวน 10 ป้าย ลักษณะแนวตั้งติดอยู่บริเวณโดยรอบในมหาวิทยาลัย (บริเวณฟุตบอลสนามวโฑงทางเดินระหว่างอาคารประสิทธิ์รัตน์ (อาคาร 2) และอาคารอุไรรัตน์ (อาคาร 3) จำนวน 5 ป้าย) (บริเวณแนวทางเดินระหว่างอาคารรัตนคุณากร (อาคาร 11) จำนวน 5 ป้าย)
- 3) ขนาด 2.50 ม. x 3.30 ม. จำนวน 1 ป้าย ลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมอยู่บริเวณหน้าคลินิกรังสิตฟ้าใส
- 4) ขนาด 1 ม. x 15 ม. จำนวน 1 ป้าย ลักษณะแนวนอนขนาดใหญ่อยู่บริเวณหน้าประตูทางเข้ามหาวิทยาลัยรังสิต

ดังนั้น ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง “การเปิดรับและทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่” ซึ่งการศึกษานี้จะทำให้ได้รับผลจากการศึกษาที่นำไปได้

เป็นเวลานาน ข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาป้ายประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อของนักศึกษาที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์ โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์ โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ระดับปริญญาตรี ทุกคณะ ซึ่งมี จำนวน 27,000 คน (สำนักงานทะเบียน, 2554) โดยกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ทั้งนี้ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

3.2 เครื่องมือในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การเปิดรับสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่

ตอนที่ 3 ทัศนคติที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือในการวิจัยเสร็จสิ้น และได้ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อ

คำถาม ก่อนปรับปรุงและนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต โดยเก็บจากอาคารเรียนต่างๆ โดยกระจายให้ได้ทุกกลุ่มอาคารเรียนภายในมหาวิทยาลัยรังสิต คืออาคารประสิทธิ์รัตน์ (2) อาคารอุไรรัตน์(3) อาคารวิทยาศาสตร์(4) อาคารปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ (4/1) อาคารวิทยุรัตน(5) อาคารหอสมุด(7) อาคารศูนย์พัฒนา (8) อาคารจตุรตถและวิทยาลัยดนตรี (10) อาคารรัตนคุณากร (11) อาคารนันทนาการ (14) และอาคาร Digital Multimedia Complex (15) รวมเป็น 400 ชุด โดยแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 25-29 สิงหาคม พ.ศ. 2554 รวมเป็นระยะเวลา 5 วัน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามที่ได้สัมภาษณ์มาแล้วเพื่อคัดเลือกรูปแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ นำมาประมวลผล

2) ทำการลงรหัสข้อมูล (Coding)

ในแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องแล้วบันทึกข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์

3) ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบสถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ จำนวน (Number) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง มีอายุ 19 ปี รองลงมา คือ 20 ปี และ 18 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 1 และศึกษาอยู่คณะบริหารธุรกิจ รองลงมา คือ คณะนิเทศศาสตร์ และวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมไม่สูบบุหรี่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ประมาณ 1-3 มวน/วัน และครึ่งซอง/วัน และใช้สถานที่บริเวณหน้าอาคาร รองลงมา คือ พื้นที่สูบบุหรี่ที่มหาวิทยาลัยรังสิตจัดไว้ให้ และบริเวณห้องน้ำ ตามลำดับ

การเปิดรับสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการปลอดบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พบเห็นป้ายโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ โดยพบเห็นป้ายขนาด 7.2 ม. x 2.4 ม. มากที่สุด รองลงมา คือ ขนาด 1.20 ม. x 2.40 ม. และขนาด 1 ม. x 1.5 ม. กลุ่มตัวอย่างมีการอ่านป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ โดยอ่านผ่านๆ รองลงมา คือ ดูเฉพาะรูปภาพ และอ่านเนื้อหาทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเชิญชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมโครงการ ม.รังสิตปลอดบุหรี่ รองลงมา คือ เพื่อแจ้งให้ทราบว่ามหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ในมหาวิทยาลัยรังสิตให้เป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ โดยกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเฉยๆ หลังพบเห็นป้ายโครงการมหาวิทยาลัยรังสิต รองลงมา คือ ลดการสูบบุหรี่ในมหาวิทยาลัยรังสิต และสูบบุหรี่ในสถานที่มหาวิทยาลัยรังสิตจัดไว้ให้ ตามลำดับ

ทัศนคติที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ พบว่าทัศนคติที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับเชิงบวกมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด

พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในด้านรูปแบบมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเผยแพร่ และด้านเนื้อหา โดยสามารถนำเสนอแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านเนื้อหาโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าเนื้อหามีความกระชับได้ใจ ความครบถ้วน รองลงมา คือ เนื้อหาในป้ายประชาสัมพันธ์มีแนวคิดที่ชัดเจน ในการนำเสนอ และเนื้อหาในป้ายประชาสัมพันธ์มีความครอบคลุมในด้านต่างๆ ของการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ตามลำดับ

ด้านรูปแบบโดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยเห็นด้วยเกี่ยวกับภาพประกอบมีความชัดเจน และสื่อความหมายของโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ได้ ตัวอักษรในป้ายประชาสัมพันธ์ มีขนาดที่ง่ายต่อการอ่าน และขนาดของป้ายประชาสัมพันธ์สามารถดึงดูดความสนใจได้ ตามลำดับ

ด้านการเผยแพร่โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้ จุดติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณทางเดินหน้าประตูลิรัศน์ (อาคาร 2) และอาคารอุไรรัตน์ (อาคาร 3) บริเวณแนวทางเดินระหว่างอาคารรัตนคุณากร (อาคาร 11) มีความเหมาะสม รองลงมา คือ จุดติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณหน้าอาคารอาทิตย์อุไรรัตน์ (อาคาร 1) มีความเหมาะสม และจำนวนป้ายที่นำเสนอ (13 ป้าย) มีความเหมาะสม และครอบคลุมพื้นที่ของมหาวิทยาลัยรังสิต ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดโครงการ “มหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่” สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าควรเพิ่มเติมเนื้อหา ด้านโทษของบุหรี่ รองลงมา คือ ข้อมูลการเลิกบุหรี่ และข้อมูลของคลินิกงดสูดฟ้าใส นั้น

ส่วนความต้องการของกลุ่มตัวอย่างคือให้ปรับขนาดของป้ายประชาสัมพันธ์ รองลงมา คือ เพิ่มรายละเอียดของป้ายประชาสัมพันธ์ และอยากให้ภาพที่

ใช้ประกอบมีความสมจริง และต้องการให้เผยแพร่ป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณหน้าอาคารเรียนทุกอาคาร บริเวณโรงอาหาร และบริเวณสถานที่สูบบุหรี่ของมหาวิทยาลัย จัดไว้ตามลำดับ

5. การอภิปรายผล

ด้านการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์จากป้ายประชาสัมพันธ์ ของโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ และมีความเข้าใจในเนื้อหาของ การนำเสนอของสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นอย่างดี เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างสามารถพบเห็นสื่อได้ สะดวกชัดเจน เพราะสื่อติดอยู่ในบริเวณทางเข้าและบริเวณถนนซึ่งกลุ่มตัวอย่างทุกคนจะต้องเดินทางผ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยูพา สุภากุล (2540) ที่กล่าวว่า การเลือกเปิดรับสื่อชนิดใดขึ้นอยู่กับเกณฑ์การเลือกสื่อ ได้แก่ 1) เลือกสื่อที่สามารถจัดหามาได้ (Availability) ผู้รับสารจะเลือกสื่อที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมาก 2) เลือกสื่อที่ตนสะดวกและนิยม (Convenience preference) 3) เลือกสื่อตามความเคยชิน (Accustomed)

จากที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ กับป้าย 7.2ม. x 2.4ม. มากที่สุด ซึ่งมาจากปัจจัยในการเปิดรับได้แก่ ขนาดของป้ายที่มีขนาดใหญ่ ทำให้ผู้รับสารเกิดการสังเกตได้ง่ายขึ้น จุดที่ติดตั้งป้าย ณ อาคาร 1 เป็นจุดศูนย์กลางของมหาวิทยาลัยรังสิต ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ได้พบเห็น ปัจจัยในด้านเนื้อหาในป้ายประชาสัมพันธ์มีแนวคิดที่ชัดเจนในการนำเสนอและเนื้อหาที่มีความครอบคลุมในการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ สอดคล้องกับแนวคิดของ นัคดา เนตรรัตนะ (2539) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญในการออกแบบสารประชาสัมพันธ์ผ่านป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้ง คือ

การมองเห็นได้ชัดเจน ซึ่งในที่นี้หมายถึง การโฆษณาจะเป็นเป้าหมายที่ปรากฏโผล่ออกมาจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่ประกอบอยู่ในบริเวณนั้นๆ ขนาดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นเป้าหมายแก่ผู้ที่ผ่านไปมาได้ ขนาดจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการสร้างสรรค์ออกแบบประชาสัมพันธ์ผ่านป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้ง เพราะขนาดที่ใหญ่จะเป็นสิ่งเร้าที่ดี ดึงดูดความสนใจช่วยให้จดจำได้ง่าย ทนทานยิ่งกว่าสิ่งเร้าขนาดเล็ก อีกทั้งสามารถมองเห็นได้ในระยะไกล นอกจากขนาดของป้ายแล้ว ตัวอักษรที่ใช้ประกอบในชิ้นงาน ควรมีขนาดใหญ่พอที่จะมองเห็นและอ่านได้ชัดเจนด้วย

จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ ในด้านรูปแบบ พบว่า ภาพประกอบสามารถสื่อความหมาย ของโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ โดยกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกมาก แสดงให้นักศึกษาเห็นถึงความเข้าใจที่มีต่อโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ นักศึกษาสามารถเข้าใจความหมายของภาพที่เกี่ยวกับผลกระทบของการสูบบุหรี่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธันชนก จำจิตร (2548) ที่ว่า การสร้างสรรค์ผ่านการออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์ให้ได้ผลดีต้องมีความชัดเจนไม่ว่าด้วยภาพหรือคำพูดสารโฆษณาที่มีรายละเอียดมาก ไม่เหมาะกับสื่อป้ายประชาสัมพันธ์ และต้องให้กลุ่มเป้าหมายสะดุดตามากยิ่งขึ้น อาจใช้เทคนิคพิเศษ ช่วยสร้างสีสันให้กับป้ายประชาสัมพันธ์

ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ ในด้านเนื้อหา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกมาก ในประเด็นของเนื้อหาที่มีความกระชับได้ใจความครบถ้วน เพราะป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่เน้นประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนอเท่านั้น จึงมีเนื้อหาในการนำเสนอไม่มากและทำให้เกิดความเข้าใจ

ทันทีที่พบเห็น ดังนั้น การนำเสนอจึงเป็นเพียงข้อความสั้นๆ เพื่อให้เกิดการจดจำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักดา เนตรรัตน์ (2539) กล่าวว่า ข้อความโฆษณาประชาสัมพันธ์ในสื่อกลางแจ้ง จะเป็นส่วนที่น้อยที่สุดลักษณะที่สำคัญของข้อความคือต้องสั้น รวบรัด คำและวลีต้องสั้น และไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย ซึ่งสามารถอ่านได้ในระยะเวลาอันสั้น ใช้คำง่ายๆ กระชับได้ใจความ ไม่ใช่คำเทคนิคที่ยากแก่การเข้าใจ

ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ ในด้านการเผยแพร่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในเชิงบวกมาก ในประเด็นเกี่ยวกับจุดติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ จุดติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณทางเดินหน้าประสิทธิ์รัตน์ (อาคาร 2) และ อาคารอุไรรัตน์ (อาคาร 3) และบริเวณฟุตบอลสนามวอลเลย์บอลระหว่างอาคารรัตนคุณากร (อาคาร 11) เนื่องจากเลือกใช้สื่อและใช้สถานที่เผยแพร่ได้อย่างเหมาะสม เพราะป้ายติดตั้งอยู่บริเวณทางเดินหน้าอาคารและบริเวณข้างถนนที่มีรถผ่าน ซึ่งนักศึกษาต้องเดินผ่านทำให้ง่ายต่อการพบเห็นอยู่เป็นประจำ และเป็นทำเลที่เหมาะสมที่จะติดป้ายประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับแนวคิดของอรสา สื่อสุวรรณ (2543) กล่าวว่า จุดเด่นคือขนาดที่ใหญ่กว่าสื่ออื่นๆ อีกทั้งทำเลที่มีคนมีโอกาสเห็นได้เยอะ ถูกบังคับให้ดูด้วยสายตาด้วยภาพ การนำเสนอที่น่าสนใจ เช่น การยื่นออกไป มีไฟ มีมุมที่ติดตั้ง ซึ่งถ้าแคมเปญเชื่อมกันคนจะจำได้ “สื่อบิลบอร์ดเป็นสิ่งที่เราต้องเห็นชัดเห็นเด่นเห็น” จากตัวสื่อบิลบอร์ดเอง บิลบอร์ดขายตัวเองได้ดี สามารถดึงดูดความสนใจได้เยอะด้วยความแตกต่างจากสิ่งที่เป็นสิ่งพิมพ์ทั่วไป ตรงที่โปสเตอร์มีแค่สองมิติ แต่บิลบอร์ดสามารถทำได้มากกว่าสองมิติ แต่ข้อเสียของบิลบอร์ด คือ รายละเอียดที่จะพูดทั้งหมด

ไม่สามารถพูดได้ทั้งหมดเพียงนำเสนอสาระสำคัญเท่านั้น

6. บทสรุป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเปิดรับสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พบเห็นป้ายโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ สำหรับทัศนคติที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อสื่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯ โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับเชิงบวกมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในด้านรูปแบบมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ และด้านเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดโครงการ “มหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่” ข้อเสนอแนะทั่วไป ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำข้อมูลข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเฉยๆ หลังพบเห็นป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ มากที่สุด จึงควรมีการเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการปลอดบุหรี่ให้มีความดึงดูดความสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อชักจูงใจให้ผู้พบเห็นให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่
- 2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการปลอดบุหรี่ว่าต้องการให้มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นเขตปลอดบุหรี่ และให้ตระหนักว่าสถานศึกษาเป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ จึงควรมีการจัดโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่อย่างต่อเนื่อง
- 3) ควรเพิ่มรายละเอียดของป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ ให้มีความ

น่าสนใจและสะดวกมากยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มเนื้อหาด้านโทษของการสูบบุหรี่ให้มีความครอบคลุมและเข้าใจง่ายในการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

4) ควรมีการเผยแพร่ป้ายโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ บริเวณสถานที่สูบบุหรี่ของมหาวิทยาลัยจัดไว้ เพื่อแจ้งให้ผู้ที่สูบบุหรี่ทราบวัตถุประสงค์ของป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการห้ามสูบบุหรี่ในสถานศึกษา และเข้าใจว่ามหาวิทยาลัยรังสิตเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งโครงการนี้ได้ครอบคลุมถึงบุคลากรในมหาวิทยาลัยซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในโครงการด้วย จึงควรทำการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากร เพื่อผลการวิจัยที่ได้มีความครอบคลุมต่อการดำเนินการเปิดรับและทัศนคติที่มีต่อป้ายประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่

2) ควรมีการศึกษาการเปิดรับและทัศนคติที่มีต่อโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ กับนักศึกษาที่สูบบุหรี่ เพื่อนำไปพัฒนาหรือปรับปรุงหรือวิธีการประชาสัมพันธ์โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ดร.พงศ์ภัทร อนุมัตติราชกิจ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และนายแพทย์สุกษัย คุณารัตนพฤกษ์ คณบดีบริหารกลุ่มวิทยาลัยแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยรังสิต ในการสนับสนุนโครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “พัฒนามหาวิทยาลัยรังสิตสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพ” โดยได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี พ.ศ. 2553-2555

8. เอกสารอ้างอิง

- โครงการมหาวิทยาลัยรังสิตปลอดบุหรี่. (2553). เอกสารการประชุมคณะกรรมการโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยรังสิตสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพ ครั้งที่ 1/2553 (21 กันยายน 2553).
- ชั้นชนก นำจิตร์. (2548). ทศนคติของนักศึกษาที่มีต่อองค์ประกอบภายในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรังสิต. ปรินญานิพนธ์นิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- นัตตา เนตรรัตน์. (2539). กลยุทธ์การสื่อสารงานโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนทางด่วน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพา สุภากุล. (2540). การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์.
- ลักษณะ สตะเวทิน. (2540). หลักการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: บริษัทเฟื่องฟ้า พรินท์ติ้ง.
- สำนักงานทะเบียน. (2554). (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://intranet.rsu.ac.th> (20 สิงหาคม 2554)
- อรชา สือสุวรรณ. (2543). การเปิดรับ การจดจำ และทัศนคติของผู้โดยสารรถไฟฟ้ามหานครที่มีต่อสื่อโฆษณาทางรถไฟฟ้ามหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.